

Biologisk mångfald

Sammanfattning

I betänkandet behandlas sammanlagt 44 motionsyrkanden om biologisk mångfald från den allmänna motionstiden 2009. Motionerna tar upp frågor som rör bl.a. allemansrätt, områdesskydd, miljö kvalitetsmål, EG:s art- och habitatdirektiv, biologisk mångfald inom jordbruket och jakt- och viltvård. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat. Samtliga motionsyrkanden avstyrks. I betänkandet finns 6 reservationer och 3 särskilda yttranden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
Skydd av områden	6
Skydd av skog	9
Skydd av marina områden	13
Skydd av arter	15
Biologisk mångfald och jordbruk	18
Jakt och viltvård	22
Motioner som bereds förenklat	23
Reservationer	24
1. Skydd av skog, punkt 2 (s, v, mp)	24
2. Skydd av marina områden, punkt 3 (mp)	24
3. Skydd av arter, punkt 4 (s, v)	25
4. Skydd av arter, punkt 4 (mp)	26
5. Biologisk mångfald och jordbruk, punkt 5 (v)	26
6. Genetiskt modifierade organismer, punkt 6 (v, mp)	27
Särskilda yttranden	28
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (s)	28
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (v)	28
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (mp)	28
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	29
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	29
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 8	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skydd av områden

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ244, 2009/10:MJ309, 2009/10:MJ374 yrkandena 1 och 2 samt 2009/10:MJ376 yrkandena 2 och 3.

2. Skydd av skog

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ208, 2009/10:MJ274 yrkandena 3 och 4, 2009/10:MJ275, 2009/10:MJ376 yrkande 1 och 2009/10:MJ468 yrkande 21.

Reservation 1 (s, v, mp)

3. Skydd av marina områden

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ306 och 2009/10:MJ480 yrkande 7.

Reservation 2 (mp)

4. Skydd av arter

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ243, 2009/10:MJ260, 2009/10:MJ318, 2009/10:MJ327, 2009/10:MJ362, 2009/10:MJ363, 2009/10:MJ379 och 2009/10:MJ395.

Reservation 3 (s, v)

Reservation 4 (mp)

5. Biologisk mångfald och jordbruk

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ299 och 2009/10:MJ403 yrkande 10.

Reservation 5 (v)

6. Genetiskt modifierade organismer

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ470 yrkandena 2 och 3 samt 2009/10:MJ479 yrkande 8 i denna del.

Reservation 6 (v, mp)

7. Jakt och viltvård

Riksdagen avslår motionerna 2009/10:MJ209 och 2009/10:MJ338.

8. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 18 februari 2010

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Anders Ygeman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Ygeman (s), Claes Västerteg (c), Ola Sundell (m), Bengt-Anders Johansson (m), Carina Ohlsson (s), Sofia Arkelsten (m), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Lars Hjalmered (m), Irene Oskarsson (kd), Rune Wikström (m), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s), Erik A Eriksson (c), Tina Ehn (mp), Staffan Appelros (m) och Roland Bäckman (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas sammanlagt 44 motionsyrkanden om biologisk mångfald från allmänna motionstiden 2009. Motionerna tar upp frågor som rör bl.a. allemansrätt, områdesskydd, miljö kvalitetsmål, EG:s art- och habitatdirektiv, biologisk mångfald inom jordbruket och jakt- och viltvård. Av motionsyrkandena tar 16 yrkanden upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. Dessa behandlas därför förenklat. Frågeställningarna har behandlats bl.a. i betänkandena 2009/10:MJU8 En ny rovdjursförvaltning, 2008/09:MJU12 Biologisk mångfald, 2008/09:MJU13 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden, 2007/08:MJU14 Biologisk mångfald, 2007/08:MJU1 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård m.m. och 2006/07:MJU12 Biologisk mångfald. Samtliga motionsyrkanden avstyrks. I betänkandet finns 6 reservationer och 3 särskilda yttranden

Utskottets överväganden

Skydd av områden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (m, s) om naturreservat, naturvårdsavtal, ersättningsregler, skötselplaner m.m.

Motionerna

I motion MJ309 (m) anförs att då markägare förlorar brukningsrätten av sin mark vid bildandet av nyckelbiotoper och naturreservat leder det till minskade inkomstmöjligheter som gör det svårt för många att klara sin försörjning på det som gården ger. Därför måste äganderätten stärkas och stor återhållsamhet råda när staten vill inskränka äganderätten mot markägarens vilja. Enligt motion MJ374 (m) yrkande 1 bör staten vara mycket restriktiv vad gäller införandet av nya naturreservat. Naturvårdsavtal, som är en naturskyddsmodell som förenar lokal förankring och samverkan, kan ersätta naturreservat som skyddsform. Även i motion MJ376 (m) yrkande 2 anförs att naturvårdsavtal bör användas i större utsträckning och att naturreservat och biotopskyddsområden endast bör inrättas vid enstaka tillfällen, eftersom det gäller att i ökad utsträckning bekräfta och tillvarata markägarens kunskap och engagemang. I samma motion efterfrågas även en översyn av villkoren för naturvårdsavtal när det gäller ersättningsnivåer, avtalslängd och möjlighet till årlig ersättning för markägaren (yrkande 3). Enligt motion MJ374 (m) yrkande 2 bör reglerna för upphävande av naturreservat förenklas. Vidare framhålls att statens inblandning vid upphävande av särskilda bevarandoområden är överflödigt då länsstyrelserna i de flesta fall besitter kompetens att besluta om huruvida ett upphävande är tillrådligt. I motion MJ244 (s) anförs att skötselplaner och föreskrifter för nationalparker bör ändras så att städning tillåts. Som exempel anförs att det i nationalparken Gotska Sandön inte är tillåtet att städa bort allt det skräp som blåser i land från havet som härrör från fartygs- och båttrafik.

Utskottets ställningstagande

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får länsstyrelsen eller kommunen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftsliv. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. Som påpekas i betänkande 2007/08: MJU14 måste det enligt motiven till miljöbalken föreligga ett starkt all-

mänt intresse för att ett reservat ska bildas. Den enskildes intresse ska vägas mot miljöhänsyn och andra allmänna intressen. Vid prövning av frågor om områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken ska hänsyn tas till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken).

När ett område skyddas enligt miljöbalken, som exempelvis naturreservat eller biotopskyddsområde, är det vanligt med ersättning enligt bestämmelserna i 31 kap. miljöbalken. Såsom framhålls i proposition 2008/09:214 Hållbart skydd av naturområden är miljöbalkens ersättningsregler i princip lika som de som gäller för markersättningar för andra ändamål och reglerna grundas på expropriationslagens (1972:719) bestämmelser om ersättningar och inlösen av mark. Markägaren (och andra rättighetshavare) har rätt till ersättning då mark tas i anspråk eller då inskränkningarna blir så pass omfattande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten. Skadan måste uppgå till en viss nivå, en s.k. kvalifikationsgräns, för att ersättning ska kunna betalas ut. Skador upp till kvalifikationsgränsen får markägaren tåla utan ersättning. Ett typexempel som nämns i propositionen på när pågående markanvändning avsevärt försvåras och ger rätt till ersättning är när skogsbruk helt förbjuds i ett reservat eller ett biotopskyddsområde. Andra exempel som nämns på när ersättning kan komma i fråga är vid inskränkningar i rätten till jakt eller fiske. Utredningen om expropriationsersättning föreslår i betänkandet Nya ersättningsbestämmelser i expropriationslagen, m.m. (SOU 2008:99) en översyn av ersättningsbestämmelser vid bl.a. områdesskydd enligt miljöbalken. Utgångspunkten när ersättningen bestäms är i dag marknadsvärdesminskningen på fastigheten. Därutöver kan ersättning betalas för annan skada som uppkommer genom intrånget. Utredningen föreslår att ersättningen utöver detta även ska innefatta kompensation för fastighetens individuella värde för fastighetsägaren. Eftersom detta värde inte objektivt kan bestämmas, är utredningens förslag att ersättningen bestäms som ett schablon tillägg som uppgår till 25 % av marknadsvärdet (eller marknadsvärdesminskningen när intrånget berör en del av en fastighet). Utredningen har remissbehandlats och är under beredning i Regeringskansliet. En proposition på området väntas i vår.

Utskottet har i betänkande 2009/10:MJU9 anfört att såväl av naturvårds-skäl som från markägarens synpunkt kan naturvårdsavtalen i många fall vara en bra form för skydd av naturområden och att frivilliga avtal kan upplevas mera positivt än naturreservat och biotopskyddsområden av många markägare, eftersom de utgör en tidsbegränsad inskränkning i markägarens rådighet som staten och markägaren ömsesidigt kommit överens om. På samma sätt som för naturreservat kan avtalen utformas för de specifika förhållanden som råder i det enskilda fallet. Utskottet noterade emellertid att naturvårdsavtal har begränsningar i förhållande till skyddsformerna enligt miljöbalken. Det är t.ex. bara avtalspartens aktiviteter som

kan regleras – inom exempelvis naturreservat riktar sig bestämmelserna även mot andra. Det kan vara komplicerat att träffa ett avtal avseende ett område där flera markägare berörs. Avtalstiden är ytterligare en begränsning när de naturvärden man vill bevara behöver ett varaktigt skydd. Utskottet framhöll därför i likhet med regeringen att de andra skyddsformerna, dvs. naturreservat, nationalparker och biotopskyddsområden, också i fortsättningen är viktiga instrument i naturvårdsarbetet.

Vad beträffar villkoren för naturvårdsavtal noterar utskottet att det i proposition 2008/09:214 Hållbart skydd av naturområden angavs att för att uppnå miljö kvalitetsmålen, vilket bör vara utgångspunkten vid tecknande av naturvårdsavtal, behöver formerna för dessa utvecklas. I detta sammanhang nämndes bl.a. ersättningsnivåerna och att naturvårdsavtalen kan tillämpas på fler sätt än i dag, t.ex. vad gäller avtalslängd eller ersättning som årligt belopp eller engångsbelopp. Utskottet har från Miljödepartementet inhämtat att Skogsstyrelsen i samråd med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Skåne län (som har samordningsansvar för övriga länsstyrelser) ska redovisa ett uppdrag angående utformningen av naturvårdsavtalen den 31 mars 2010. Uppdraget omfattar just frågor såsom ersättningsnivåer, avtalslängd och möjlighet till årlig ersättning.

När det gäller frågan om upphävande av naturreservat kan utskottet konstatera att enligt 7 kap. 7 § miljöbalken får länsstyrelsen eller kommunen helt eller delvis upphäva beslut om naturreservat som den har meddelat enligt 4–6 §§ om det finns synnerliga skäl. Detta innefattar även beslut om att förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat. Detta ska skiljas från inrättande och upphävande av ett särskilt bevarandeområde. Enligt direktiv 1992/43/EG ska ett sammanhängande europeiskt ekologiskt nät av särskilda bevarandeområden inrättas under beteckningen Natura 2000. (Nätet Natura 2000 omfattar även de särskilda skyddsområden som medlemsstaterna har utsett i enlighet med direktiv 79/409/EEG.) Enligt 7 kap. 28 § miljöbalken får regeringen förklara ett naturområde som särskilt skyddsområde, om området enligt direktiv 79/409/EEG är särskilt betydelsefullt för skyddet av vilda fåglar. Ett område som enligt artikel 4.4 i direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter har valts ut som ett område av intresse för gemenskapen ska av regeringen förklaras som särskilt bevarandeområde. Enligt samma paragraf får regeringen efter samråd med kommissionen upphäva en förklaring enligt ovan, om områdets naturvärden inte längre motiverar en sådan förklaring. Varje medlemsstat ska rapportera till EU-kommissionen om hur direktiven har genomförts. Om EU-kommissionen inte är nöjd med hur medlemsstaterna genomför de två direktiven lämnar man påpekanden till medlemsstaten. Om inte landet bättrar sig kan kommissionen dra saken till EG-domstolen. Utskottet har från Miljödepartementet inhämtat att det aldrig har varit aktuellt att upphäva några av de områden som utsetts till

Natura 2000-områden. Direktiven riktar sig till medlemsstaterna, och delegering av beslutsbefogenhet omnämns inte. Vanligtvis är en helhetssyn att föredra vid bedömning av exempelvis en arts skyddsbehov.

Vad avser nationalparkers skötselplaner har utskottet från Naturvårdsverket inhämtat att Naturvårdsverket har huvudansvar för planering och genomförande av nya nationalparker. Naturvårdsverket beslutar också om föreskrifter och skötselplaner. Naturvårdsverket leder och deltar i arbetet för att kvalitetssäkra verkets förslag om nationalparker till regeringen och de följande verksbesluten om föreskrifter och en skötselplan. Städning ingår ofta som en viktig del av skötselplanen. I skötselplanen för Kosterhavets nationalpark, som är den senast inrättade nationalparken, står exempelvis följande om strandstädning:

Strandstädning ska utföras minst en gång per år. Badstränder ska prioriteras. Ej brännbart material och sådana föremål som kan skada människor och djur borttransporteras (plast, glas, plåt m.m.). Drivved lämnas utan åtgärd. Strandstädning, under höst eller senvinter, utförs vid lämplig tidpunkt och på sådant sätt att minsta störning inträffar på fåglars häckning.

Enligt uppgifter från Länsstyrelsen i Gotlands län är skötselplanen för Gotska Sandön under omarbetning och en ny sådan väntas inom en snar framtid. Som en del i detta arbete ser man även över bestämmelserna om renhållningen av stränderna. Det finns emellertid inget generellt förbud mot städning av stränderna i den nu gällande skötselplanen för Gotska Sandön.

Mot bakgrund av det anförda är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motionerna MJ309 (m), MJ374 (m) yrkandena 1 och 2, MJ376 (m) yrkandena 2 och 3 och MJ244 (s). Motionerna avstyrks därför i berörda delar.

Skydd av skog

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (m, c, v) om avsättning av skogsmark, utvärdering av avsatta marker och regelverk för att stoppa import av illegalt avverkad skog såväl i Sverige som inom EU m.m.

Jämför reservation 1 (s, v, mp).

Motionerna

I motion MJ208 (m) framhålls att den privata äganderätten till skogsmark måste stärkas i Sverige och att vi kan dra lärdom av Finland i detta avseende, där skogsavsättningar i högre grad bygger på frivillighet, ömsesidig respekt och dialog. Enligt motion MJ376 (m) yrkande 1 bör målet på

900 000 hektar för markavsättning ligga fast men inga ytterligare avsättningar bör göras, dels på grund av att det saknas folklig förankring för ytterligare avsättningar, dels på grund av miljöskäl. I motion MJ275 (c) efterfrågas en utvärdering och uppföljning av gjorda avsättningar till reservat. Detta efterfrågas även i motion MJ274 (c) yrkande 4, enligt vilken en inventering och kvalitetsanalys av redan avsatta marker i norra Sverige bör göras för att pröva om de ska återföras till produktionsmark. I samma motion framhålls att de arealer som avsatts för naturvård i Norrbotten är fullt tillräckliga för att trygga biologisk mångfald och andra naturvärden inom regionen, varför det bör vara stopp för ytterligare avsättningar (yrkande 3). Slutligen anförs i motion MJ468 (v) yrkande 21 att regeringen bör agera för en bindande lagstiftning och ett regelverk som stoppar importen av illegalt avverkad skog såväl inom Sverige som inom hela EU.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av proposition 2008/09:214 Hållbart skydd av naturområden noterade utskottet i betänkande 2009/10:MJU9 att man i Finland inom ramen för Metsoprogrammet på försök har använt sig av ett arbetssätt för skydd av skogar som innebär att initiativet till en eventuell skyddsåtgärd i första hand ligger hos markägaren. Utskottet anslöt sig till Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens bedömning att ett liknande arbetssätt bör prövas i Sverige och välkomnade regeringens initiativ att införa ett arbetssätt där markägarna genom information från myndigheterna ska få olika alternativ och kunna överväga olika modeller för skydd av sin värdefulla skog utifrån de förutsättningar som bedöms bäst av den enskilda markägaren. Utskottet konstaterade vidare att regeringen avsåg att uppdra åt Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och några länsstyrelser att påbörja ett sådant arbetssätt för skyddet av skogar med inledning 2010 under benämningen Komet i fem större geografiska områden, t.ex. län eller delar av län. Utskottet anslöt sig även till regeringens förslag att man i programmet bör ha ett arbetssätt som liknar den finländska modellen, men anpassat efter svenska förutsättningar. Utskottet noterade att programmet ska innehålla intensifierad och riktad information och marknadsföring i syfte att dessa ska ges större möjligheter att ta initiativ till skydd av områden. Informationen från myndigheterna ska innehålla uppgifter om vilka naturvärden som är prioriterade för skydd i olika områden, vilka skyddsinstrument som kan vara aktuella och vilka principer som gäller för ekonomisk ersättning. Utskottet anslöt sig även till regeringens ståndpunkt att det är viktigt att poängtera att det också i fortsättningen är förekomsten av höga naturvärden som avgör om statliga medel ska satsas i ett område. De statliga resurserna ska satsas där de högsta naturvärdena finns, och urvalet av områden för skydd som medför ekonomisk ersättning ska grunda sig på de strategier för skydd av skogar eller andra naturtyper som finns såväl nationellt som regionalt.

När det gäller frågan om delmålet att undanta 900 000 hektar skog från skogsproduktion inom miljömålet *Levande skogar* konstaterar utskottet att regeringen i proposition 2007/08:108 En skogspolitik i takt med tiden bl.a. slog fast att skogspolitikens två jämställda mål, miljömålet och produktionsmålet, och det delade ansvaret mellan samhället och skogsägarna förutsätter en tydligt definierad och långsiktig äganderätt. Vidare gjordes bedömningen att grunderna i den gällande skogspolitiken bör ligga fast men att framtida klimatförändringar i högre grad bör beaktas. Ändringarna i skogsvårdslagen innebär att det i lagens portalparagraf betonas att skogen är en förnybar resurs. Utskottet erinrar om att Miljömålsrådet 2008 lämnade en fördjupad utvärdering av miljö kvalitetsmålen och de delmål som hör till dessa till regeringen (Miljömålen – nu är det bråttom). Inför utvärderingen hade berörda myndigheter utarbetat ett underlag som analyserades av Miljömålsrådet. Som påpekades i betänkande 2009/10:MJU9 har den fördjupade utvärderingen remissbehandlats, och den utgör ett underlag för regeringens kommande miljömålsproposition som väntas i vår.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har under 2009 utvärderat det hittillsvarande arbetet enligt den nationella strategin för formellt skydd av skog (Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, Kontrollstation, Utvärdering av Nationell strategi för formellt skydd av skog, 2009). I utvärderingen konstateras att strategin i huvudsak har ett brett stöd. Strategin har implementerats i hög grad i det regionala arbetet, och urvalet av områden som skyddas har förbättrats, liksom samverkan mellan myndigheterna och dialogen med markägarna. Statskontoret har utvärderat hur effektiva befintliga naturvårdsinstrument är för att nå miljö kvalitetsmålet och lämnat förslag till hur arbetet kan utvecklas (Statskontorets rapport 2007:14, Skyddet av Levande skogar). Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har också redovisat förslag till åtgärder om utveckling av naturvårdsarbetet med anledning av konventionen om biologisk mångfalds (CBD) arbetsprogram om skyddade områden och de rekommendationer som OECD gav om skydd av naturområden vid sin granskning av Sveriges miljöpolitik (Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens rapport 5742, Naturskydd i ett internationellt perspektiv, 2007). Som påpekades i betänkande 2009/10:MJU9 har Skogsstyrelsen ansvar för att följa upp och utvärdera om riksdagens mål är uppfyllt, och enligt planen skulle en ny uppföljning påbörjas under hösten 2009, vilket skulle kunna komma att påverka den tidigare bedömningen av måluppfyllelsen.

Vad beträffar stopp för ytterligare avsättningar av produktiv skogsmark i Norrbotten vill utskottet även erinra om att i den nationella strategi för formellt skydd av skog som Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen fastställde 2005 anges hur mycket skogsmark som man avser att skydda i varje län inom delmålet för skydd av skog, baserat på en analys av länens olika förutsättningar när det gäller bl.a. naturvärden. I samtliga län har Skogsstyrelsen och länsstyrelserna gemensamt beslutat om regionala strategier för skydd av skogar, där den nationella skogsstrategin fått en regional

anpassning. Utskottet framförde i betänkande 2009/10:MJU9 att det delade regeringens uppfattning att de nationella och regionala strategier för skydd av skog som myndigheterna har tagit fram också i fortsättningen är en bra utgångspunkt för arbetet med skydd av värdefulla skogar. Utskottet konstaterade dock att de åtgärder som regeringen föreslog i propositionen ledde till att strategierna behövde ses över för det fortsatta arbetet fram till 2010. I betänkandet anfördes också att utskottet från Jordbruksdepartementet inhämtat att den geografiska fördelningen hade beaktats vid fastställandet av andelen formellt skydd och att regeringen då den har att ta ställning till behovet av en revidering av miljömålen även kommer att väga in de geografiska behoven.

När det gäller EU:s politik för att främja timmer och trävaror som är hållbart producerade sker det bl.a. genom handlingsplanen för skogslagstiftningens efterlevnad, styrelseformer och handel (Flegt), där utvecklingen av de frivilliga partnerskapsavtalen med timmerproducerande länder är central. Syftet med partnerskapsavtalen är att ge en garanti för att exporten från dessa länder omfattas av en licens som visar att timret har avverkats på ett lagligt sätt. Genom avtalen upprättas också en ram för att ta itu med problem som gäller styrelseformer och efterlevnad av lagstiftningen, och som ofta ligger bakom avskogning och skogsdegradering. En annan åtgärd inom ramen för handlingsplanen för Flegt är en förordning som inför en skyldighet för EU:s aktörer att minimera risken för att timmer och trävaror som avverkats olagligt kommer in i deras leveranskedja. Kommissionen lade fram ett förslag till en sådan förordning i oktober 2008. Förslaget fokuserar på det första tillfälle när timmer och trävaror görs tillgängliga på EU:s marknad. Definitionen av vad som är att betrakta som olagligt avverkat tar sin utgångspunkt i avverkningslandets lagstiftning. De förslagna åtgärderna syftar till att avhålla aktörer från att släppa ut timmer eller trävaror på marknaden utan att så långt det är möjligt ha försäkrat sig om att det är lagligt avverkat. Förordningen tar således fokus på verksamhetsutövarnas agerande snarare än produkterna. Europaparlamentet antog sin första läsning i april 2009 och inväntar nu rådets gemensamma ståndpunkt.

Utskottet har från Jordbruksdepartementet inhämtat att Sverige under hösten i egenskap av ordförande i EU:s ministerråd har lett förhandlingarna bland medlemsstaterna om utformningen av de skyldigheter som den ovannämnda förordningen lägger fast. Regeringen har vinnlagt sig om att få till stånd en överenskommelse i rådet som resulterar i en effektiv, proportionerlig, rättssäker och tydlig rättsakt.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att motionerna MJ208 (m), MJ376 (m) yrkande 1, MJ275 (c), MJ274 (c) yrkandena 3 och 4 och MJ468 (v) yrkande 21 kan lämnas utan åtgärd.

Skydd av marina områden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (fp, mp) om marina reservat med fiskeförbud och om myndigheters roll samt tillståndsprocessen vid dumpning av stenblock inom Natura 2000-områden.

Jämför reservation 2 (mp).

Motionerna

I motion MJ480 (mp) yrkande 7 anføres att EU bör ha ett omfattande nätverk av marina reservat med fiskeförbud. I de fall de ligger i kustområden bör de också utnyttjas som marina kunskapscentrum riktade till allmänheten. Med anledning av dumpning av stenblock vid Fladen och Lilla Middelhavet måste enligt motion MJ306 (fp) initiativ tas för att se över och förtydliga regelverken för att få till stånd en demokratisk öppen tillståndsprocess samt för att förtydliga de aktuella myndigheternas roll i detta.

Utskottets ställningstagande

I betänkande 2008/09:MJU29 En sammanhållen svensk havspolitik har utskottet bl.a. framhållit att det delar regeringens uppfattning att skyddet av marina områden bör öka samt att det är angeläget att även utsjöområden skyddas i större utsträckning än tidigare. Utskottet välkomnade även ett fortsatt arbete med att utöka det representativa nätverket av skyddsvärda marina områden med beaktande av marint skyddade områden under andra förvaltningsformer och sektorslagstiftning. Vidare anförde utskottet att skydd för områden som ska inrättas av enbart bevarandeskäl bör regleras utifrån miljöbalkens bestämmelser, och när nyttjande bedöms kunna förekomma bör skyddet regleras med relevant sektorslagstiftning. Utskottet ansåg i likhet med regeringen att möjligheterna att finna synergieffekter ur både bevarande- och nyttjandesynpunkt bör undersökas i de områden där ett visst nyttjande kan förekomma och att särskilda insatser kommer att behövas för att förbättra möjligheterna till områdesskydd i den ekonomiska zonen. Beträffande frågan om områden med fiskeförbud framhöll utskottet bl.a. att Sverige totalt har tolv naturreservat i svenska havsområden samt ett med permanent fiskeförbud och att i Sveriges första marina nationalpark, Kosterhavets nationalpark, kommer såväl fiske som turism att kunna fortsätta under förutsättning att det sker på ett hållbart sätt. Vidare nämndes att Fiskeriverket i februari 2007 på regeringens uppdrag hade delredovisat arbetet med uppdraget att föreslå tre områden med permanent fiskeförbud, både kustnära och i utsjön, i vardera Östersjön och Västerhavet (sex fiskefria områden). Utskottet noterar också att Miljöminister Andreas Carlgren som svar på en skriftlig fråga (2007/08:1414) anförde att även inom EU arbetar regeringen för att skydda marina områden inom

Natura 2000, vilket är det nätverk av värdefulla naturområden som sedan 1993 byggs upp inom gemenskapen. Stora och små geografiska land- och vattenområden skyddas av alla medlemsstater i gemensamt syfte att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden. Han nämnde även att regeringen i dagarna skulle besluta om ytterligare marina områden till nätverket. Vidare anförde han att Sverige genom ratificerandet av Helsingforskonventionen hade åtagit sig att skydda ett representativt nätverk av kustområden och marina livsmiljöer och att regeringen efter Naturvårdsverkets översyn av Sveriges bidrag till detta nätverk hade kunnat anmäla ytterligare områden till nätverket under Helsingforskonventionen. Därutöver nämnde han att Sverige under förhandlingarna om det marina direktivet hade lyckats få gehör för att införa skrivningar som lyfter fram marina skyddade områden som en nyckelåtgärd när det gäller att återställa havsmiljöer. Enligt Naturvårdsverket pågår ett fortlöpande arbete för att se till att ett nätverk av värdefulla naturområden på land och till havs byggs upp inom gemenskapen i syfte att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden. Beroende på bevarandebehov kan även fisket regleras. Hösten 2009 inrättades en arbetsgrupp bestående av Naturvårdsverket, Fiskeriverket och vissa länsstyrelser för att se över vilka typer av skydd som skulle kunna behövas inom Natura 2000-områden och hur Sverige ska arbeta med dessa frågor. Detta arbete kommer att pågå under 2010. Utskottet har från Miljödepartementet inhämtat att det är troligt att frågan om fiskereglering i skyddade marina områden kommer att tas upp till diskussion inom EU för att se hur intressefrågor inom olika politikområden kan lösas.

Vad gäller frågan om dumpning av stenblock i Fladen och Lilla Middgrund kan följande framhållas. Enligt uppgifter från Naturvårdsverket ville Greenpeace placera ut trålfiskehinder på havsbotten med målet att skydda ekosystemen i Natura 2000-områdena Fladen och Lilla Middgrund (som delvis ligger i Sveriges ekonomiska zon). Greenpeace anmälde sin avsikt till Länsstyrelsen i Halland, och Naturvårdsverket yttrade sig till länsstyrelsen i frågan. Länsstyrelsen bedömde att det inte behövdes något tillstånd för den här typen av åtgärd, och Greenpeace lade ut stenar vid grunden. Naturvårdsverket överklagade länsstyrelsens beslut, men Miljödomstolen som sedan prövade ärendet gav länsstyrelsen rätt, vilket Naturvårdsverket vill att Miljööverdomstolen ska pröva. Enligt förordningen om områdeskydd är det myndigheter som ska sätta igång de åtgärder som behövs eller är lämpliga för att sköta och förvalta Natura 2000-områden. I det aktuella fallet är det Länsstyrelsen i Hallands län som är operativ tillsynsmyndighet för verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön. Naturvårdsverket hittar inga hinder för länsstyrelsen att låta någon annan utomstående verksamhetsutövare hjälpa till att utföra de bevarandeåtgärder som länsstyrelsen har beslutat om. Däremot anser Naturvårdsverket att varken Greenpeace eller någon annan utomstående aktör själv kan ta på sig rollen att utföra länsstyrelsens lagstadgade skyldigheter. Naturvårdsverket anser att miljödomstolen fokuserat på behovet av tillstånd för den här

typen av åtgärder men helt utelämnat kärnfrågan, dvs. vem som har rätt att utföra bevarandeåtgärder i skyddade områden. Då det fortfarande är oklart vad som gäller på den punkten anser Naturvårdsverket att det är viktigt att få saken prövad i Miljööverdomstolen. Utskottet vill påminna om att genom proposition 2007/08:154 Miljöskyddet i Sveriges ekonomiska zon gäller fr.o.m. den 1 januari 2009 bl.a. att de bestämmelser i miljöbalken som rör särskilda skydds- eller bevarandeområden enligt EG:s direktiv om bevarande av vilda fåglar och om bevarande av livsmiljöer, vilda djur och växter (Natura 2000-områden) ska tillämpas även i Sveriges ekonomiska zon. Ändringen innebär att såväl bestämmelserna om inrättande av sådana områden som skyddsbestämmelserna för områdena blir tillämpliga i den ekonomiska zonen. Frågor om tillstånd för verksamheter som kan påverka ett Natura 2000-område i den ekonomiska zonen ska prövas av länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det berörda området. Utskottet har från Miljödepartementet inhämtat att miljöminister Andreas Carlgren har skickat en förfrågan till länsstyrelserna i alla de län som har skyddade områden i Sveriges ekonomiska zon för att bl.a. följa upp om de bestämmelser som infördes genom den ovannämnda propositionen är tillräckliga och om syftet med den nya lagstiftningen har uppnåtts. Länsstyrelserna är även ombedda att redogöra för eventuella problem på området. En av de frågor som förväntas komma upp är dumpningen av stenblock vid Fladen och Lilla Middelgrund som delvis ligger i Sveriges ekonomiska zon.

Med det anförda föreslår utskottet att motionerna MJ480 (mp) yrkande 7 och MJ306 (fp) lämnas utan vidare åtgärd.

Skydd av arter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, c, kd, mp) om skyddet för hotade fjärilar i vårt land och om skydds jakt på säl och skarv m.m.

Jämför reservationerna 3 (s, v) och 4 (mp).

Motionerna

Enligt motion MJ243 (mp) bör Artdatabanken få i uppdrag att utreda och ge förslag på vilka restriktioner, förbud och sanktioner som behövs för att värna de mest hotade fjärilarna i vårt land, exempelvis runt Abisko där några av Sveriges mest sällsynta fjärilar finns. I motionerna MJ327 (m), MJ379 (m) och MJ395 (m) anføres att sälens och skarvens orimliga fiskeuttag måste begränsas och att skydds jakt bör komma till stånd. Enligt motion MJ362 (c) bör allmän jakt på säl tillåtas för att möjliggöra en samexistens mellan säl och yrkesfiskare. I motionerna MJ363 (c) och MJ260 (kd) anføres att skarven numera förekommer i stort antal och orsakar

mycket olägenhet, varför allmän jakt på skarv bör tillåtas. Enligt motion MJ318 (s) bör Sverige verka för att storskarven stryks från EU:s lista över hotade fågelarter.

Utskottets ställningstagande

Det finns olika möjligheter att erbjuda skydd för hotade arter. Syftet med art- och habitatdirektivet (rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) är att bevara biologisk mångfald inom Europeiska unionen genom att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus (livskraftig förekomst) hos angivna naturtyper (habitat) samt arter och deras livsmiljöer. Direktivet består av två delar: nätverket Natura 2000 för skydd av områden och generella bestämmelser om bevarande av arter. I direktivet finns kriterier för val av områden samt förteckningar över arter och naturtyper som ska ingå i nätverket. Direktivet innehåller också förteckningar över djur- och växtarter som kräver strikt skydd, arter som kan bli föremål för förvaltningsåtgärder samt förbjudna fångstmedel. För varje Natura 2000-område tar länsstyrelsen fram en bevarandeplan efter samråd med markägare, kommuner och andra berörda. Denna plan beskriver områdets värden, vilka arter och naturtyper som finns, målen för området, vilka skydds- och skötselåtgärder som behövs samt eventuella hot mot värdena. Utskottet har från Naturvårdsverket inhämtat att större delen av de svenska Natura 2000-områden redan är skyddade som naturreservat eller nationalparker enligt miljöbalken. Drygt 85 % av den totala nationalparksarealen ligger inom fjällområdet i Norrbottens län (Abisko, Stora Sjöfallet, Sarek, Pieljekaise, Vadvetjåkka, Padjelanta) eller fjällnära i samma län (Muddus). När ett naturreservat bildas beslutar man om de inskränkningar i markanvändningen som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Det meddelas även föreskrifter om allmänhetens vistelse i området. Ett annat sätt att erbjuda skydd är fridlysning. Från och med den 1 januari 2008 är det regeringen som beslutar om fridlysning av en art i hela landet, i ett län eller i en del av ett län. Regeringen fridlyser växt- och djurarter genom att ange dessa i artskyddsförordningens (2007:845) bilagor. De växt- och djurarter som är markerade med ett N i bilaga 1 till artskyddsförordningen har fridlysts för att uppfylla kraven i EU:s art- och habitatdirektiv. I bilaga 2 till artskyddsförordningen anges alla övriga arter som är fridlysta i hela landet, i ett län eller i en del av ett län. Fridlysning av en växt- eller djurart innebär oftast att arten skyddas mot plockning eller dödande och infångande. Artens frön, ägg, rom eller bon kan också skyddas. I vissa fall är det bara förbudet att gräva upp eller plocka en art för försäljning. Brott mot bestämmelserna kan medföra böter eller fängelse. Utskottet har från Artdatabanken inhämtat att de möjligheter till skydd som finns enligt gällande lagstiftning, såsom fridlysning och olika skyddsformer inom Natura 2000 och miljöbalken, är tillräckliga för att värna om våra fjärlar. Det kan tilläggas att Artdatabanken har

till uppgift att ta fram rödlistor över hotade och missgynnade växter, svampar och djur, som beskriver arternas status, för landet som helhet. Just nu pågår arbetet med nästa rödlista som planeras vara klar till våren 2010.

Vad gäller förvaltning av säl och skarv vill utskottet erinra om att detta har behandlats utförligt i tidigare betänkanden, bl.a. i 2006/07:MJU12. Utskottet noterar att jordbruksminister Eskil Erlandsson besvarade en fråga om jakt på skarv (2008/09:734) enligt följande den 18 mars 2009.

Skarven har ökat kraftigt under senare år och är numera vanligt förekommande utmed svenska kusten och i de stora sjöarna men förekommer även i många mindre insjöar. Att ökningen varit mycket snabb beror på många faktorer, bl.a. har övergödning lett till mer tillgänglig föda i Östersjön. Allmän jakt på skarv är enligt rådets direktiv om bevarande av vilda fåglar (79/409/EEG) inte tillåten. Det finns trots detta möjlighet för länsstyrelsen att enligt jaktförordningen (1987:905) besluta om skyddsjakt på skarv. Länsstyrelserna har de senaste åren genom nyttjande av dessa undantagsbestämmelser meddelat tillstånd att skjuta ca 10 000 skarvar samt att pricka 20 000–30 000 ägg varje år. Resultatet av skyddsjakten är att 6 000–7 000 skarvar skjutits och ca 10 000 ägg prickats varje år. Möjligheten att jaga skarv begränsas således inte av myndighetsbeslut. Trots denna relativt omfattande skyddsjakt har skarvpopulationen inom svenskt territorium ökat från ca 25 000 par år 2001 till över 40 000 par år 2008. Undantagsbestämmelserna innebär goda möjligheter till riktad skyddsjakt i områden där problemen är stora, vilket förutom en lokal decimering av stammen även innebär att skarvarna framgångsrikt skräms bort från fiskeredskapen. Skyddsjakten har med stor sannolikhet också bidragit till att minska bifångster av skarv i fiskeredskap. Det bedrivs således en omfattande skyddsjakt på skarv i Sverige. EU-kommissionen har låtit tillsätta en arbetsgrupp som under 2009 ska ta fram mer fakta och förslag på lösningar på konflikten mellan skarv och fiske. Vid nästa översyn av fågeldirektivet kommer jag att starkt verka för att frågan om allmän jakt på skarv ska belysas för att se om sådan jakt är rimlig att införa, om så är fallet ska vi givetvis även nyttja denna metod för att komma till rätta med problematiken kring skarv och fiske.

Vad gäller frågan om skyddsjakt på säl kan utskottet notera att jordbruksminister Eskil Erlandsson besvarade en liknande fråga (2008/09:735) enligt följande den 18 mars 2009.

Jag vill inleda med att säga att vi redan tillämpar jakt och förebyggande metoder för att minska sälstammarnas inverkan på fisket. Som exempel kan nämnas att det i dag finns större möjlighet till skyddsjakt än vad som i praktiken nyttjas. Omfattningen av jakten är inte stor, ca 150 gråsäl av en tillgänglig kvot på 230 djur fälldes i Sverige under 2008. Tillåtna metoder för jakt har utvidgats från en landbaserad jakt till att omfatta även jakt från båt. Licensierade yrkesfiskare som lidit skada av säl har därmed möjlighet att bedriva jakt efter säl vid fasta fiskeredskap. Få nyttjar dock den möjligheten. Det har även gjorts stora framsteg i att ta fram fiskeredskap som motverkar skador av säl. En fälla har nyligen introducerats, som selektivt fångar skadegörande sälar vid särskilda typer av fiskeredskap. I det svenska viltskadesystemet finns även inbyggt att de skador av säl som uppkommer trots skyddsjakt och förebyggande åtgärder ersätts inom ramen för viltskadeanslaget. Från anslaget lämnas också bidrag till inköp av redskap att använda i syfte att förebygga skada av säl. För att bättre kompensera

fiskarna för deras förluster till sälar har ersättningen för sälskador höjts med ca 10 miljoner till totalt ca 30 miljoner kronor per år. Ekonomiskt stöd kan även utgå inom ramen för det nya fiskeprogrammet för perioden 2007–2013 till såväl utveckling av nya redskap som till investeringar i befintliga redskap som skyddar mot angrepp från sälar. Det finns därmed redan flera åtgärder och möjligheter för att kompensera yrkesfisket för skador orsakade av sälar samt för att minska effekterna av sälpopulationer stadda i tillväxt. Trots detta ska problemen med sälar i vissa regioner inte underskattas. Som jordbruksminister ser jag med oro på utvecklingen för det småskaliga kustnära fisket som lider av sviktande lönsamhet, där sälen i vissa områden är en starkt bidragande orsak till detta. Det nationella förvaltningsarbetet av säl tar sin utgångspunkt i den gemensamma plattformen för sälförvaltningen i Östersjön som ges inom konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö, Helcom. Att tilldelade kvoter för säljakt fylls är i det närmaste en förutsättning för att framgångsrikt driva frågan om beståndsreglerande jakt i Helcom.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att motionerna MJ243 (mp), MJ327 (m), MJ379 (m), MJ395 (m), MJ362 (c), MJ363 (c), MJ260 (kd) och MJ318 (s) bör lämnas utan åtgärd.

Biologisk mångfald och jordbruk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, v, mp) om att integrera jordbruket i miljöpolitiken för att minska förlusten av biologisk mångfald, om anläggande av våtmarker och vattendomar och om säkerhetsavstånd och odlingslicens vid odling av genetiskt modifierade grödor.

Jämför reservationerna 5 (v) och 6 (v, mp).

Motionerna

I motion MJ403 (v) yrkande 10 framhålls vikten av att i högre grad integrera jordbruket i miljöpolitiken för att minska förlusten av biologisk mångfald. Betesmarker, ängar och åkrar bistår med biotoper som är livsnödvändiga för många rödlistade arter. Det framhålls vidare att tillgången på dessa områden dessvärre har minskat i takt med att jordbruket blivit alltmer specialiserat och effektiviserat. I motion MJ299 (s) anfördes att anläggande av våtmarker omfattas av EU:s stödprogram för att förbättra miljön, samtidigt som markägare i kraft av gamla vattendomar kan ödelägga samma våtmarker genom muddring av åar och vattendrag. Motionären framhåller därför att det är mycket angeläget att en utredning kommer till stånd som ser över lagstiftningen för att undvika målkonflikter. I motionerna MJ470 (mp) yrkande 2 och MJ479 (mp) yrkande 8, delvis, framhålls att samexistensreglerna för GMO-odling och annan odling behöver revideras för att garantera odlare som inte vill ha inblandning av GMO i sina grödor

ett tryggt säkerhetsavstånd. Enligt motion MJ470 (mp) yrkande 3 bör någon form av odlingslicens utvecklas som ställer krav på relevant kunskap hos odlare av GMO för att minska risken för spridning och miljökador.

Utskottets ställningstagande

Miljökvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap* innebär att odlingslandskapet och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks. Som påpekas i proposition 2008/09:214 Hållbart skydd av naturområden ingår bl.a. stöd till miljöåtgärder i jordbruket i landsbygdsprogrammet 2007–2013. Flera av åtgärderna har utformats för att motverka förlusten av biologisk mångfald i odlingslandskapet så att berörda delmål under miljökvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap* ska kunna nås. Ett exempel på detta som nämns i propositionen är den ersättning som erbjuds brukare som sköter naturbetesmarker med höga naturvärden. Ersättningen täcker den merkostnad och det inkomstbortfall som betesdriften på dessa marker medför i jämförelse med annan betesdrift eller utfodring. Vidare anføres att landsbygdsprogrammet innehåller en rad åtgärder där staten efterfrågar en viss typ av skötsel. Brukaren genomför denna mot en ersättning med målet att gynna biologisk mångfald. I propositionen framhålls att den återkommande uppföljningen av miljökvalitetsmålen visar att genomförda åtgärder bidrar till att bevara den biologiska mångfalden i odlingslandskapet på nationell nivå. Arealen ängs- och betesmarker som sköts med miljöersättning inom landsbygdsprogrammet har ökat sedan 2000, men en viss minskning har skett under senare år. Den totala arealen ängs- och betesmark som i dag omfattas av miljöersättningen är ca 450 000 hektar betesmark och ca 8 400 hektar slättermark, enligt propositionen.

I propositionen framhålls vidare att det i dag finns en bred samsyn i samhället om sektorsansvaret för miljön, som innebär att varje samhällssektor ska ta sitt ansvar för de miljöfrågor som är kopplade till respektive sektors verksamhet. Sektorsansvaret för miljön lades fast redan i 1988 och 1991 års miljöpolitiska beslut. När det gäller naturvärden utvecklades sektorsansvaret ytterligare i regeringens proposition Strategi för biologisk mångfald (prop. 1993/94:30, bet. 1993/94:JoU09, rskr. 1993/94:87). Där lades fast att kärnan i sektorsansvaret är varje närings ansvar för att medverka till ekologisk anpassning av sin verksamhet i syfte att uppfylla miljökvalitetsmålen. Jordbruksverket är den myndighet som ansvarar för miljömålet *Ett rikt odlingslandskap*. Det innebär bl.a. att verket utreder, analyserar och föreslår åtgärder som ska leda till att miljömålet nås. Jordbruksverket ansvarar även för miljöersättningar och viss lagstiftning som rör jordbruket. En stor del av arbetet sker i samarbete med EU och internationella organisationer. I Miljömålsrådets uppföljning av Sveriges miljömål de Facto 2009 sägs att miljökvalitetsmålet *Ett rikt odlingslandskap* bedöms

möjligt att nå, under förutsättning att ytterligare åtgärder vidtas för att vända trender som i dag är negativa. Positivt är att jordbrukspolitiken utvecklas med ökade åtgärder som på sikt kan gynna natur- och kulturvärden, att arealen skötta ängs- och betesmarker är omfattande samt att populationerna för flera jordbruksfåglar är stabila. Sammantaget bedöms därför utvecklingen gå åt rätt håll.

Utskottet konstaterar också att regeringen enligt den ovannämnda propositionen avser att se över landsbygdsprogrammets miljöåtgärder i samband med den halvtidsutvärdering av landsbygdsprogrammet som inleddes 2009. Även den årliga uppföljningen av miljökvalitetsmålen ger underlag för bedömning av utfallet av åtgärderna i landsbygdsprogrammet. Utvärderings- och uppföljningsarbetet ger underlag för de förändringar som kan behövas för att förbättra måluppfyllelsen i ett långsiktigt perspektiv. Utskottet noterar även att det bedrivs viktigt arbete för att utvärdera de kvalitativa förändringarna i odlingslandskapets biologiska mångfald inom Nationell inventering av landskapet i Sverige (NILS).

När det gäller frågan om gamla vattendomar och målkonflikter som kan uppstå mellan odlingsmark och våtmark vill utskottet inledningsvis nämna att Kammarkollegiet och Fiskeriverket 2007 redovisade hur den hittillsvarande verksamheten med omprövning av vattendomar hade bedrivits i rapporten Redovisning av regeringens uppdrag med anledning av skrivelserna Vissa fiskeripolitiska frågor. I rapporten sägs bl.a. att det finns ett stort behov av omprövningar, men att det inte går att uttala sig om hur stort behovet är utan att en ny inventering genomförs. Det framhålls vidare att det kan antas att det finns flera tusen objekt där mer eller mindre stora förbättringar för miljön kan göras. I rapporten anförts också att det finns ett klart samband mellan tillsynen av vattenverksamheter och omprövningar av domar. En väl fungerande tillsyn är viktig för att vattendomar med otidsenliga villkor ska uppmärksammas och eventuellt bli föremål för omprövning. Enligt rapporten är det därför av avgörande betydelse att det finns tillräckliga resurser för tillsynsverksamheten. Inom ramen för Miljöprocessutredningen presenterades i maj 2009 SOU 2009:42 Vattenverksamhet. Utredningsuppdraget omfattade bl.a. omprövning av äldre vattendomar och verksamheter utan tillstånd med syfte att få fler tillstånd ompröva. I utredningen sägs bl.a. att tillsynen över vattenverksamheter hittills har prioriterats lågt. Detsamma gäller arbetet med omprövningar. Detta måste ändras om man vill att antalet omprövningar ska öka. Vidare anförts att Kammarkollegiets och Fiskeriverkets resurser för omprövningsarbetet bör förstärkas, liksom länsstyrelsernas resurser för tillsyn och omprövningsarbetet. Kammarkollegiet ska stödja länsstyrelserna i deras omprövningsarbete. I detta ingår att Kammarkollegiet ska hjälpa länsstyrelserna att prioritera vilka omprövningsprojekt som bör drivas och i vilken ordning. Utredningen föreslår vidare att länsstyrelserna ska inventera vilka vattenverksamheter som finns och göra en prioriteringslista över objekt som behöver omprövas. Inventeringsarbetet ska samordnas nationellt av

Kammarkollegiet. En samverkansgrupp för alla inblandade ska ledas av Kammarkollegiet. Ett särskilt problem är herrelösa vattenverksamheter, t.ex. övergivna dammar. Utredningen föreslår att det ska tas fram en särskild arbetsplan och särskild finansiering för arbetet med att åtgärda de herrelösa verksamheterna. Arbetet ska samordnas med inventeringsarbetet. Utskottet har från Miljödepartementet inhämtat att utredningen ska skickas på remiss så snart som möjligt.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna MJ403 (v) yrkande 10 och MJ299 (s) i den mån de inte kan anses vara tillgodosedda.

Vad beträffar behovet av en revidering av samexistensreglerna för GMO-odling och annan odling konstaterar utskottet inledningsvis att odling av genetiskt modifierade grödor innebär att de kan spridas till angränsande odlingar på samma sätt som andra jordbruksgrödor. För att förebygga att det sker utfärdade regeringen 2007 en förordning om försiktighetsåtgärder vid odling och transport av genetiskt modifierade grödor (SFS 2007:273). Statens jordbruksverk beslutade 2008 om närmare föreskrifter om försiktighetsåtgärder vid odling av genetiskt modifierade organismer (SJVFS 2008:34). I dessa föreskrifter finns bl.a. särskilda odlingsavstånd mellan GMO-odlingar och andra odlingar angivna. Utskottet har av Miljödepartementet inhämtat att avstånden har utarbetats av Jordbruksverket på vetenskaplig grund och utifrån erfarenheter av hur jordbruksgrödor sprids utanför åkern. Någon kommersiell odling av GMO bedrivs inte i Sverige. Det är därför svårt att säga om dessa avstånd kan behöva justeras eller ej. Mot bakgrund av detta ser regeringen för närvarande inte några skäl att vidta ytterligare åtgärder i frågan.

Utskottet har vidare inhämtat från Miljödepartementet att det finns ett registreringstvång för odling av GMO-grödor. Därutöver finns det en viss informationsplikt gentemot grannar med fält inom 100 m från skiften. Förutom detta åtföljs grödan alltid av den övervakningsplan som åläggs tillståndshavaren av ett EU-godkännande för odling av GMO-grödan. Regelverken påminner om de som gäller för t.ex. utsädesodling och kontraktsodling, vilket lantbrukarna är vana vid. Med hänsyn till detta samt regeringens förordning (SFS 2007:273) och Jordbruksverkets föreskrift (SJVFS 2008:34) anser regeringen inte att några ytterligare åtgärder behövs. Utskottet noterar även att företagsstöd och projektstöd ingår i landsbygdsprogrammet bl.a. för kompetenshöjande insatser. Exempelvis kan projektstöd ges för anordnande av kurser eller rådgivning till personer som är verksamma inom jordbruk i syfte att förbättra miljön, landskapet och djurvälståndet.

Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motionerna MJ470 (mp) yrkandena 2 och 3 och MJ479 (v) yrkande 8, delvis, lämnas utan åtgärd.

Jakt och viltvård

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (m, s) om handläggning av frågor som rör skydds jakt och viltvård och om viltvårdsorganisationernas uppdrag.

Motionerna

I motion MJ209 (m) anfördes att frågor som rör skydds jakt och viltvård med tydlig lokal anknytning bör handläggas av länsstyrelserna i nära samråd med jägarna och viltvårdarna, eftersom all förvaltning måste ta sin utgångspunkt i djurens naturliga utbrednings- och reproduktionsområde och inte som nu av förvaltningsgränser uppdragna av människor. Enligt motion MJ338 (s) bör regeringen ge ett tydligt uppdrag till de kommande viltvårdsdelegationerna att ansvara för en framtida god viltförvaltning i länen.

Utskottets ställningstagande

I proposition 2008/09:210 En ny rovdjursförvaltning föreslås en förvaltning av rovdjuren som innebär att Naturvårdsverket får delegera beslut om licens och skydds jakt till länsstyrelsen och att denna delegation ska vara baserad på rovdjursstammarnas utveckling i länet. Som framgår av propositionen ansvarar redan länsstyrelserna för stora delar av rovdjursförvaltningen. I betänkande 2009/10:MJU8 En ny rovdjursförvaltning framhöll utskottet bl.a. att såsom regeringen anförde bör länsstyrelserna ges ytterligare ansvar för förvaltningen genom att självständigt och i samverkan mellan länen avgöra t.ex. var det är lämpligt att i högre grad genomföra förebyggande åtgärder mot rovdjursangrepp eller inom vilka områden det i stället är nödvändigt att i ökad omfattning besluta om skydds jakt. Vidare påpekades att det främst var ytterligare delegering av beslut om jakt och skydds jakt efter rovdjuren som hade efterfrågats i kraven på en regionaliserad rovdjursförvaltning. Det framgick även av kommissionens riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå att alla beslut bör fattas på lägsta effektiva nivå. Utskottet konstaterade därför att ett sådant steg bör tas i regionaliseringen av rovdjursförvaltningen. Förslaget om regionalisering av rovdjursförvaltningen innebär, liksom påpekades i betänkandet, ett system där omfattningen av det regionaliserade beslutsfattandet är beroende av rovdjursstammarnas utveckling. Om en rovdjursstams antal överstiger den fastställda nationella miniminivån, finns det förutsättningar för en långtgående delegering av beslut om jakt och skydds jakt. Om stammen minskar i antal och understiger den nationella miniminivån, och därmed det mål som riksdagen har fastställt i beslutet om en sammanhållen rovdjurspolitik, bör utrymmet för det regionala beslutsfattandet minska.

Utskottet anförde vidare att det delar regeringens uppfattning att det bör inrättas en viltförvaltningsdelegation vid varje länsstyrelse för att uppnå acceptans för rovdjuren och åstadkomma ett reellt regionalt ansvar och lokalt inflytande över rovdjursförvaltningen. Delegationerna bör ersätta dagens viltvårdsnämnder och regionala rovdjursgrupper. För att kunna göra sammantagna bedömningar i bred samverkan om viltförvaltningen inom länet, bör viltförvaltningsdelegationerna ha en bred representation med företrädare för olika intressen och även politisk representation. Utskottet ansåg i likhet med regeringen att delegationerna bör ha till uppgift att besluta om hur viltförvaltningen inom länet ska genomföras. Strategiska beslut om förvaltning av vilt bör bygga på helhetsbedömningar av det komplexa samspelet mellan rovdjur och bytesdjur samt effekterna på näringsverksamhet.

Utskottet vidhåller sin tidigare redovisade uppfattning och föreslår därmed att motionerna MJ209 (m) och MJ338 (s) lämnas utan vidare åtgärd.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, c, v, mp) om biologisk mångfald som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

Utskottets ställningstagande

De 16 motionsyrkanden som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden. Detta har gjorts i bl.a. i betänkandena 2009/10:MJU8 En ny rovdjursförvaltning, 2008/09:MJU12 Biologisk mångfald, 2008/09:MJU13 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden, 2007/08:MJU14 Biologisk mångfald, 2007/08:MJU1 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård m.m. och 2006/07:MJU12 Biologisk mångfald. Riksdagen avslög motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser ingen anledning att nu göra en annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Skydd av skog, punkt 2 (s, v, mp)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s), Tina Ehn (mp) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ468 yrkande 21 och avslår motionerna 2009/10:MJ208, 2009/10:MJ274 yrkandena 3 och 4, 2009/10:MJ275 och 2009/10:MJ376 yrkande 1.

Ställningstagande

Ett viktigt hot mot den biologiska mångfalden världen över är exploatering av skog. Avskogning i utvecklingsländer initierad genom mänsklig aktivitet motsvarar dessutom ungefär 20 % av de globala växthusgasutsläppen. EU:s omfattande import av illegalt avverkade skogsprodukter från tredje världen leder till skövlad regnskog, utarmad biologisk mångfald och allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Detta drabbar fattiga människor och i synnerhet kvinnor hårt. EU:s nuvarande aktionsplan för att minska importen av illegalt avverkade skogsprodukter är tandlös eftersom den bygger på frivillighet. Skövlingen av tropisk skog måste stoppas. Vi föreslår att regeringen ska agera för en bindande lagstiftning och ett regelverk som stoppar importen av illegalt avverkad skog såväl inom Sverige som inom hela EU. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Skydd av marina områden, punkt 3 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ480 yrkande 7 och avslår motion 2009/10:MJ306.

Ställningstagande

Mindre än 1 % av världshaven är skyddade från fiske. Marina reservat med fiskeförbud är lika viktiga för att skydda den biologiska mångfalden som naturreservat på land. EU bör ha ett omfattande nätverk av marina reservat med fiskeförbud. I de fall de ligger i kustområden bör de också utnyttjas som marina kunskapscentrum riktade till allmänheten. Syftet är att öka kunskapen om havet, fisken och ekosystemen hos vanliga människor, och därmed respekten och viljan att skydda våra marina miljöer och kustnära kulturmiljöer. Det är nödvändigt när turismen ökar och trycket på kustnära samhällen och havet ökar. Det ger också ett mervärde för kustsamhällen. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Skydd av arter, punkt 4 (s, v)

av Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Wiwi-Anne Johansson (v), Helén Pettersson i Umeå (s) och Roland Bäckman (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ318 och avslår motionerna 2009/10:MJ243, 2009/10:MJ260, 2009/10:MJ327, 2009/10:MJ362, 2009/10:MJ363, 2009/10:MJ379 och 2009/10:MJ395.

Ställningstagande

Storskarven har återkommit i Sverige med stor kraft under de senaste årtiondena. Den tidigare utrotningshotade fågelarten förekommer nu i så stort antal och orsakar så mycket olägenhet att många länsstyrelser har känt sig tvingade att införa mycket omfattande skydds jakt på arten. Trots att storskarven numera inte på något sätt är utrotningshotad är den fortfarande skyddad enligt EU:s fågeldirektiv. En förutsättning för att medborgarna ska känna respekt för regelverket är att listan över hotade fågelarter är relevant och bara omfattar arter som verkligen är hotade. Sverige bör därför kraftfullt verka för att storskarven stryks från EU:s lista över hotade fågelarter. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Skydd av arter, punkt 4 (mp)

av Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ243 och avslår motionerna 2009/10:MJ260, 2009/10:MJ318, 2009/10:MJ327, 2009/10:MJ362, 2009/10:MJ363, 2009/10:MJ379 och 2009/10:MJ395.

Ställningstagande

Runt Abisko i Lappland finns några av Sveriges mest sällsynta fjärilar. Flera av dem är bara kända från ett fåtal områden eller bara från en enda fjälltopp. Ingen av dem är fridlyst. Dessa fjärilsarter finns inte någon annanstans i Europa. Fjärilssamlare från hela Europa kommer till Abisko, charterar helikopter direkt upp till någon fjälltopp och håvar där in de sällsynta, åtråvärda arterna som saknas i deras samlingar. Samlarna vill ha så fräscha, felfria exemplar som möjligt. Därför är risken stor att de tar just nykläckta fjärilar som ännu inte hunnit reproducera sig. I flera länder i Europa har fjärilssamlande förbjudits. Det finns ett stort behov av att skydda sällsynta fjärilar från alltför nitiska och hänsynslösa samlare som inte bryr sig om hotbilden för arterna. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Biologisk mångfald och jordbruk, punkt 5 (v)

av Wiwi-Anne Johansson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2009/10:MJ403 yrkande 10 och avslår motion 2009/10:MJ299.

Ställningstagande

Så mycket som två tredjedelar av Sveriges rödlistade arter har sin hemvist i de landskap som är formade av jordbruket. Betesmarker, ängar och åkrar bistår med biotoper som är livsnödvändiga för dessa arter. Dessvärre har tillgången på dessa områden minskat i takt med att jordbruket blivit alltmer specialiserat och effektiviserat. Om inte jordbruket anpassas till de förutsättningar som finns riskerar vi stora förluster av biologisk mångfald och därmed ekosystemtjänster. Vänsterpartiet anser därför att en politik

där jordbruket integreras med miljöpolitiken är nödvändig för att komma till rätta med de negativa effekterna av dagens jordbrukspolitik. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Genetiskt modifierade organismer, punkt 6 (v, mp)

av Wiwi-Anne Johansson (v) och Tina Ehn (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2009/10:MJ470 yrkan- dena 2 och 3 samt 2009/10:MJ479 yrkande 8 i denna del.

Ställningstagande

Samexistensreglerna (regler som ska skydda annan typ av produktion från att få inblandning av GMO-grödor) är alltför ofta utformade utifrån vad GMO-producenterna klarar av, inte utifrån andra producenters behov av att hålla sin produktion fri från GMO-inblandning. EU:s gräns för otillåten inblandning, 0,9 %, är för hög och ett uttryck för att GMO-producenterna inte klarat av att hålla kontroll på sina produkter. Sveriges samexistensregler har ett av Europas svagaste säkerhetsavstånd. Den ekologiska produktionen ska ha möjlighet att utvecklas utan att behöva acceptera det som kallas för ofrivillig inblandning. GMO-fria zoner är möjliga att införa och något som diskuteras på flera håll runt om i landet. I mångt och mycket är det en politisk fråga att våga ställa krav och inte tillåta GMO-utvecklingen genom ”slappa” regler. Vi anser att samexistensreglerna i Sverige och EU bör revideras utifrån vad som behövs för att värna den ekologiska produktionen. Vi anser också att det behöver säkerställas att den som tänker odla GMO-grödor har tillräcklig kunskap om grödornas egenskaper och vilka regler och vilket ansvar som råder, för att minska risken för spridning och miljöskador. Någon form av odlingslicens med behörighet behöver därför utvecklas som den som ska odla genetiskt modifierade grödor måste erhålla för att få behörighet att odla. Detta bör ges regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (s)

Anders Ygeman (s), Carina Ohlsson (s), Bo Bernhardsson (s), Ann-Kristine Johansson (s), Helén Pettersson i Umeå (s) och Roland Bäckman (s) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (v)

Wiwi-Anne Johansson (v) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller vårt förslag hänvisar vi till vår nu aktuella motion. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 8 (mp)

Tina Ehn (mp) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:MJ208 av Ulf Grape (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avsättning av skogsmark och äganderätt.

2009/10:MJ209 av Ulf Grape (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jakt och viltvård.

2009/10:MJ221 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud av import av giftormar.

2009/10:MJ237 av Alf Eriksson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot att hålla giftiga ormar i privatbostäder.

2009/10:MJ243 av Tina Ehn och Thomas Nihlén (båda mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta Artdatabanken utreda och ge förslag om vilka restriktioner, förbud och sanktioner som behövs för att värna de mest hotade fjärlarna i vårt land.

2009/10:MJ244 av Christer Engelhardt (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att nationalparkers föreskrifter och skötselplaner bör ändras så att städning tillåts i nationalparker.

2009/10:MJ259 av Finn Bengtsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av möjligheterna att stärka respekten för markägarna.

2009/10:MJ260 av Rosita Runegrund (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om allmän jakt och skyddsjakt på skarv.

2009/10:MJ273 av Åke Sandström och Anders Åkesson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda gränserna för ett kommersiellt utnyttjande av allemansrätten.

2009/10:MJ274 av Stefan Tornberg (c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stopp för ytterligare avsättningar av produktiv skogsmark till reservat i Norrbotten.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inventering och kvalitetsanalys av redan avsatta marker i norra Sverige för att pröva om de ska återföras till produktionsmark.

2009/10:MJ275 av Åke Sandström (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utvärdering och uppföljning av gjorda reservatsavsättningar.

2009/10:MJ299 av Alf Eriksson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagstiftningen för att motverka målkonflikter om våtmarker och odlingsmark.

2009/10:MJ306 av Lars Tysklind (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att, med anledning av dumpning av stenblock vid Fladen och Lilla Middelgrund, se över och förtydliga regelverket för att få en demokratisk öppen tillståndsprocess och styra olika myndigheters roll i denna typ av frågeställningar.

2009/10:MJ309 av Betty Malmberg (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om statens orimliga påverkan på äganderätt och bruksrätt.

2009/10:MJ315 av Sonia Karlsson m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bildande av Ombergs nationalpark.

2009/10:MJ318 av Hans Stenberg och Susanne Eberstein (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att storskarven bör strykas från EU:s lista över hotade fågelarter.

2009/10:MJ327 av Kent Olsson och Lars-Arne Staxäng (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skydds jakt på säl och skarv.

2009/10:MJ338 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge ett tydligt uppdrag till de kommande viltvårdsdelegationerna att ansvara för en framtida god viltförvaltning i länen.

2009/10:MJ362 av Anders Åkesson och Staffan Danielsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av allmän jakt på säl.

2009/10:MJ363 av Anders Åkesson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa allmän jakttid på skarv.

2009/10:MJ365 av Cecilia Widegren (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åteljakt på björn.

2009/10:MJ371 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp):

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om genmodifierade arter.

2009/10:MJ374 av Christian Holm m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avskaffandet av naturreservat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förenklade regler för upphävande av befintliga naturreservat.

2009/10:MJ376 av Anna Tenje och Maria Plass (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att målet på 900 000 hektar för markavsättningar bör ligga fast men att inga ytterligare avsättningar bör göras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att naturreservat och biotopskyddsområden endast bör inrättas vid enstaka tillfällen och att naturvårdsavtal bör användas i än större utsträckning.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att villkoren för naturvårdsavtal bör ses över när det gäller ersättningsnivåer, avtalslängder och möjlighet till årlig ersättning för markägaren.

2009/10:MJ379 av Inger René (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jakt på säl och skarv.

2009/10:MJ394 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över kommersiella intressens rätt i allmansrätten.

2009/10:MJ395 av Peder Wachtmeister (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att begränsa sälens och skarvens orimliga fiskeuttag ur våra hav och skärgårdar.

2009/10:MJ403 av Jacob Johnson m.fl. (v):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att i högre grad integrera jordbruket i miljöpolitiken för att minska förlusten av biologisk mångfald.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om riskerna med GMO.

2009/10:MJ425 av Jan Andersson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i kommande revideringar av miljöbalken bättre beakta behovet av undanröjande av odlingshinder.

2009/10:MJ436 av Sven Yngve Persson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbud mot användande av växtnäring och växtskyddsmedel är att betrakta som avsevärt försvårande av pågående markanvändning.

2009/10:MJ465 av Anna Tenje och Maria Plass (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över skötselbestämmelserna som reglerar naturreservat.

2009/10:MJ468 av Lars Ohly m.fl. (v):

21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska agera för en bindande lagstiftning och ett regelverk som stoppar importen av illegalt avverkad skog såväl inom Sverige som inom hela EU.

2009/10:MJ470 av Tina Ehn och Per Bolund (båda mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att producenterna av genmodifierade organismer (GMO) ska ges ansvar för eventuella skador och merkostnader för andra aktörer som följer av användning av deras produkter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bättre samexistensregler behövs som kan garantera odlare som inte vill ha inblandning av GMO i sina grödor ett tryggt säkerhetsavstånd.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att någon form av odlingslicens som ställer krav på relevant kunskap hos odlare av GMO behöver utvecklas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla produkter med inblandning av genmodifierade grödor, inklusive kött från djur som ätit GMO-foder, måste märkas tydligt.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en statlig ersättningsfond för GMO-skador bör utredas.

2009/10:MJ479 av Tina Ehn m.fl. (mp):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samexistensreglerna för GMO-odling och annan odling behöver revideras och att GMO-producenterna bör stå för eventuella merkostnader till följd av sin verksamhet.

2009/10:MJ480 av Ulf Holm m.fl. (mp):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU bör ha ett omfattande nätverk av marina reservat med fiskeförbud.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 8

Motion	Motionärer	Yrkanden
8. Motioner som bereds förenklad		
2009/10:MJ221	Rolf Gunnarsson (m)	
2009/10:MJ237	Alf Eriksson (s)	
2009/10:MJ259	Finn Bengtsson (m)	
2009/10:MJ273	Åke Sandström och Anders Åkesson (båda c)	
2009/10:MJ315	Sonia Karlsson m.fl. (s)	
2009/10:MJ365	Cecilia Widegren (m)	1
2009/10:MJ371	Maria Wetterstrand m.fl. (mp)	11
2009/10:MJ394	Marietta de Pourbaix-Lundin (m)	1
2009/10:MJ403	Jacob Johnson m.fl. (v)	22
2009/10:MJ425	Jan Andersson (c)	
2009/10:MJ436	Sven Yngve Persson (m)	
2009/10:MJ465	Anna Tenje och Maria Plass (båda m)	
2009/10:MJ470	Tina Ehn och Per Bolund (båda mp)	1, 4 och 5
2009/10:MJ479	Tina Ehn m.fl. (mp)	8 i denna del